

**XAMK
INSPIRE**

XAMK INSPIRE 64

Pietryčių Suomijos taikomųjų mokslų universitetas

Mikkeli 2022

© Autoriai ir Pietryčių Suomijos taikomųjų mokslų universitetas

ISBN: 978-952-344-497-3 (spausdintinis)

ISBN: 978-952-344-498-0 (PDF)

ISSN: 2489-2475 (spausdintinis)

ISSN: 2489-6764 (internete)

julkaisut@xamk.fi

Autoriai: Marita Mattila ir Sari Tuuva-Hongisto, Pietryčių Suomijos taikomųjų mokslų universitetas (Xamk); Mari Makkonen, Pietų Savo sporto federacija (ESLi); Laura Žlibinaitė ir Viktorija Piščalkienė, Kauno kolegija; José Amoroso ir Paula Simões, Leirijos politechnikumas (IPLeiria); Zachary Ergish, Leuveno Limburgo universiteto kolegija (UCLL); Enikő Nagy, Crosskovacsi sporto ir aplinkosaugos asociacija (Crosskovacsi); Michalis Koliandris, Katerina Theodoridou ir Afxentis Afxentiou, Socialinių inovacijų centras (CSI); Ana Poim, Leiria Flying Objects Team (LFO); Mojca Markovič, Slovėnijos sporto sąjunga (SUS)

Redaktoriai: Michalis Koliandris, Afxentis Afxentiou ir Anastasia Liopetriti, Socialinių inovacijų centras (CSI); Marita Mattila, Pietryčių Suomijos taikomųjų mokslų universitetas (Xamk)

Spausdino: Grano Oy

Maketavo: Natasa Constantinou, Socialinių inovacijų centras (CSI);
Noora Lamponen, Pietryčių Suomijos taikomųjų mokslų universitetas (Xamk);
Rui Lobo, Polytechnic of Leiria (IP Leiria)

TURINYS

IVADAS

Socialinės sporto klubų paskirties gerinimas.....	5
Sporto klubo bendruomenės iššūkiai.....	5
Savanorystė sporto klubuose.....	6
Tvarūs sporto klubai ir tvaraus vystymosi tikslai.....	6

SOCIALINIO POVEIKIO VERTINIMO PRIEMONĖ.....7

1 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų vadovų apklausa.....	7
A SKYRIUS.....	7
B SKYRIUS.....	9
C SKYRIUS.....	11

2 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubo darbuotojų ir savanorių apklausa.....	16
--	----

3 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų narių ir svečių apklausa.....	18
--	----

VERTINIMO VADOVAS.....20

A SKYRIUS.....	20
B SKYRIUS.....	22
C SKYRIUS.....	24

2 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubo darbuotojų ir savanorių apklausa.....	33
--	----

3 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų narių ir svečių apklausa.....	33
--	----

Literatūra.....	34
-----------------	----

ĮVADAS

Šia sporto klubų vertinimo priemone siekiame padėti sporto klubams suprasti ir išmatuoti savo socialinį poveikį bendruomenėms. Socialinis poveikis iš esmės apibrėžiamas kaip reikšmingas ar teigiamas pokytis, kuris sumažina arba bent jau bando mažinti socialinę neteisybę ir iššūkius. Naudodami šią vertinimo priemonę, klubai gali pagerinti ir patobulinti savo veiklą, skatinti savo narių gerovę ir tapti tvaresniais bendruomenėje.

Igyvendinant iniciatyvą „Villages on the Move Go“ (VOMGO) buvo sukurtos trys skirtingos apklausos. Projekto partneriai tikisi, kad mažos sporto organizacijos galės pasinaudoti šia medžiaga savo socialiniam poveikiui įvertinti. Medžiaga gali būti išplatinta respondentams ir suinteresuotosioms šalims popierine forma, internetu arba abiem būdais. Apklausoje nagrinėjamas sporto klubo profilis ir veikla, o pagrindinis dėmesys skiriamas socialinio poveikio įvertinimui – kaip jį suvokia skirtingoms grupėms priskiriami respondentai:

- **sporto klubo savininkas / vadovas / valdybos nariai (1 apklausa);**
- **sporto klubo darbuotojai / personalas ir savanoriai (2 apklausa);**
- **sporto klubo nariai / sirgaliai / publika (3 apklausa).**

Mes siūlome sporto klubams kasmet atlikti savo socialinio poveikio vertinimą, panaudojant šias apklausas. Taip bus galima sekti pažangą kiekvienoje respondentų grupėje. Galutinis tikslas – galimybė kiekvienam sporto klubui stebėti savo metodų pažangą organizacijos lygmeniu. Rezultatai gali padėti rasti novatoriškų sprendimų socialiniams iššūkiams spręsti ir panaudoti socialinei transformacijai reikalingas idėjas, išteklius ir aplinką. Tai gali paskatinti klubo vadovus įžvelgti naujas savo misijos galimybes tarnaujant bendruomenei ir įsitraukti į inovacijų, adaptacijos ir mokymosi procesą.

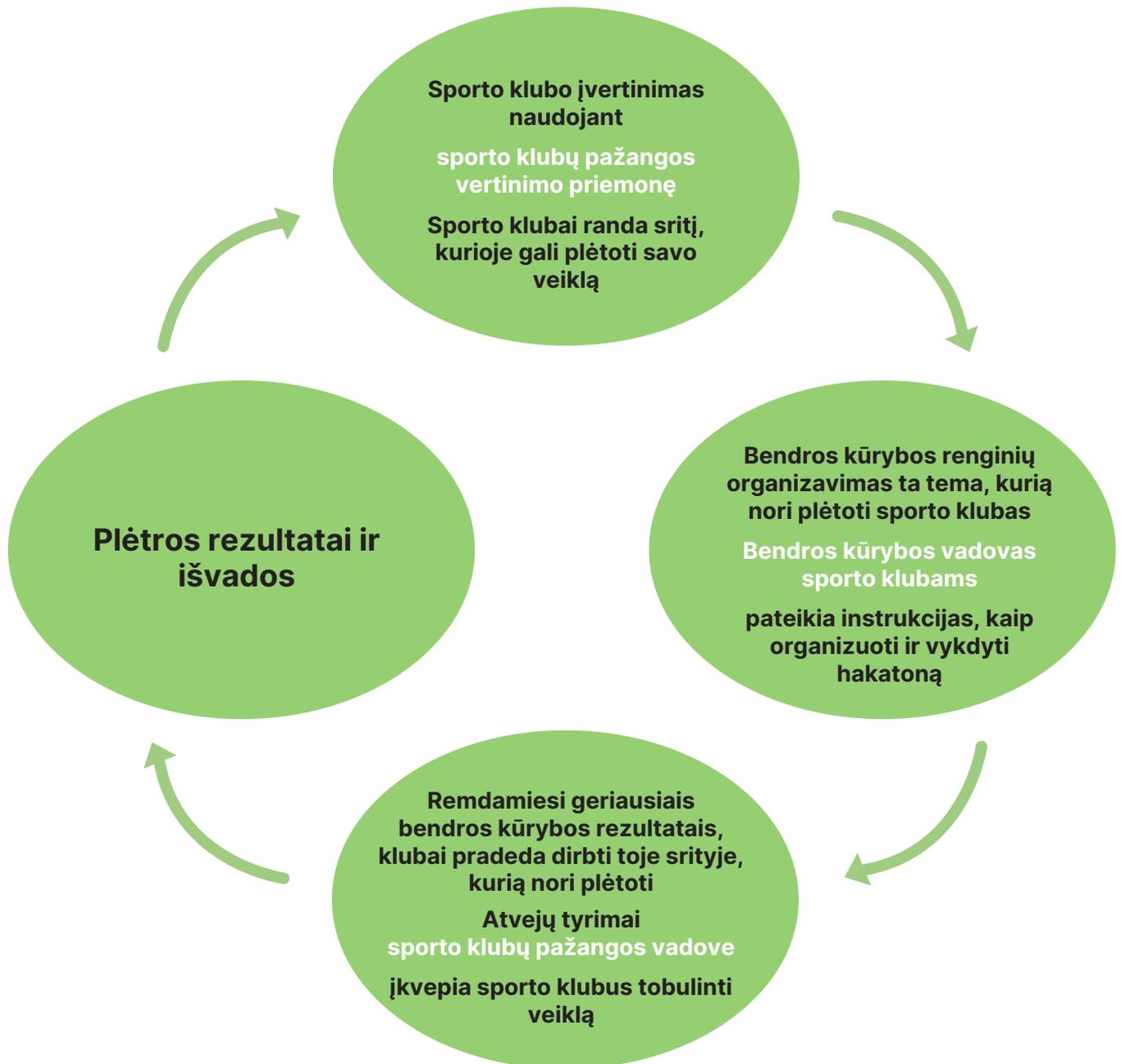
Galiausiai, šis dokumentas pateikia gaires, kaip interpretuoti kai kurių klausimų parinktį ir diapazonų bei verčių apibrėžimą. Šis vadovas – tai papildoma medžiaga, skirta padėti klubo savininkams, vadovams ir valdybos nariams suprasti apklausų metu surinktus rezultatus. Šis vertinimo įrankis, skirtas pažangos siekiantiems sporto klubams, yra vienas iš trijų iniciatyvos „Villages on the Move Go“ pateikiamų vadovų ir gali būti naudojamas kaip atspirties taškas sporto klubo tobulėjimui. Kituose vadovuose galima rasti idėjų bendram kūrybiniam darbui su klubo nariais ir sportininkais bei pasisemti įkvėpimo iš praktinių pavyzdžių tyrimų, surinktų 7 Europos šalyse.

Projektu VOMGO siekiama prisidėti prie informuotumo ir HEPA – vieno iš pagrindinių ES sporto politikos tikslų – skatinimo. Jame pagrindinis dėmesys skiriamas savanoriškos sporto veiklos rėmimui ir stiprinimui, socialinei įtraukčiai ir lygioms galimybėms kaimo gyventojams, imigrantams ir pabėgėliams, kad sportas būtų prieinamas visiems.

PLĖTROS RATAS

„Fire Souls“ istorijos ir apklausa įkvepia sporto klubus imtis plėtros Europos kaimo vietovėse

Marita Mattila, Juvenia / Pietryčių Suomijos taikomųjų mokslų universitetas

Socialinės sporto klubų paskirties gerinimas

Kiekvienas sporto klubas turi savo socialinę paskirtį, kuriai siekia tarnauti. Sporto klubų socialiniam poveikiui stebėti skirtos priemonės suteikia daug organizacinių privalumų, kurie gali prisidėti prie sporto klubų tvarumo, taip sukurdami mokymosi ir inovacijų kultūrą. Šie privalumai apima tokias sritis, kaip:

profesinis tobulėjimas;
geresnis ir prasmingesnis bendravimas;
geresnė reputacija dėl didesnio skaidrumo;
pasitikėjimas ir veiksmingumas, skatinantis tvarumą.

Rezultatų įvertinimas taip pat gali būti naudingas organizacijoms ir įmonėms kreipiantis į finansuotojus ar rėmėjus, didinant veiklos teisėtumą ir informuojant bei džiaugiantis pasiekimais. Apklausų rezultatų viešinimas padės paaiškinti sporto klubo socialinio poveikio veiksnius politikams, propaguotojams ir rėmėjams. Patikimo sporto klubo profilio kūrimas yra naudingas, nes gali turėti teigiamą poveikį suinteresuotosioms šalims. Socialinio poveikio veiksniai tampa vis svarbesni daugeliui žmonių: jie vertina sporto klubus ir renkasi, kur lankytis. Įvairovė ir įtrauktis yra neabejotinos svarbos – sporto klubai daro įtaką sportininkams, sirgaliams, savanoriams ir plačiajai visuomenei. Be to, socialinis poveikis turi tiesioginių teigiamų pasekmių visuomenei.

Sporto klubo bendruomenės iššūkiai

Kalbant apie sporto klubų tvarumą, vienas iš pagrindinių jiems kylančių iššūkių yra veiklos skatinimas ir patrauklumo jauniems žmonėms didinimas. Kokie informacijos kanalai yra geriausi, priklauso nuo kiekvienos bendruomenės, tačiau jaunimą dažnai efektyviausiai veikia socialinės žiniasklaidos kanalai. Kitas reikšmingas veiksnys, su kuriuo susiduria sporto klubai, yra žinių ir mokymo įgūdžių trūkumas. Sporto klubuose nepakanka mokytojų, kurie turėtų gerų techninių įgūdžių ir gebėtų juos perduoti jaunimui. Nacionalinės įvairių sporto šakų federacijos gali efektyviai suteikti sporto klubams trūkstamų žinių ir įgūdžių. Trečia, reikia paminėti, kad labai svarbu pritraukti naujų narių ir savanorių, o ypač savanoriaujančio jaunimo. Be jų darbo ir paramos klubas nebūtų tvarus.

Savanorystė sporto klubuose

Sporto klubuose yra daugybė savanoriškos veiklos galimybių. Savanoriai padeda ir remia klubą, o klubui yra pelninga finansuoti kursus, skirtus lavinti savanorių veiklai reikalingus įgūdžius. Žmonės pasirenka savanorystę dėl daugelio priežasčių. Savanoriška veikla sporte yra naudingas būdas prisidėti prie vietos bendruomenės ir įgyti įgūdžių asmeniniam tobulėjimui. Savanoriai yra bendruomenės sporto gyvybės šaltinis – be jų nebūtų didelės dalies mėgėjiško sporto ir fizinės veiklos. Organizacijos remiasi jų įgūdžiais, aistra ir atsidavimu, tačiau žinome, kad 70 procentų klubų susiduria su savanorių trūkumu. Labai svarbu, kad organizacijos išmokytų įtraukti naujus, o taip pat įkvėptų, motyvuotų ir remtų turimus savanorius.

Savaniai prisideda prie socialinės ir ekonominės sporto vertės, ypač bendruomenės lygmeniu. Daugelis sporto organizacijų negalėtų veikti be savanorių, kurie atlieka daug svarbių vaidmenų, įskaitant trenerio, vadovo, administratoriaus ar valdybos bei komiteto nario pareigas. Jaunus savanorius naudinga išmokyti iki tokio lygio, kad jie galėtų veikti savarankiškai, ypač ypatingose, netikėtose situacijose. Surinkus savanorius ir juos išmokus, kyla jų išlaikymo iššūkis. Kai savaniai „užsikabina“ ir kaupia naudingas žinias bei įgūdžius, ilgalaikis jų įtraukimas užtikrina klubo tvarumą. Labiau patyręs žmogus gali vadovauti jauniems savanoriams, o mokymasis dirbant padeda jiems perprasti savo darbo esmę. Pagrindiniai motyvaciniai veiksniai toliau savanoriauti yra gera savijauta ir naudingumo jausmas, todėl svarbu sukurti gerą atmosferą ir organizuoti papildomas veiklas, tokias kaip ekskursijos, vakarėliai, lankymasis baruose.

Tvarūs sporto klubai ir tvaraus vystymosi tikslai

Visada svarbu turėti galimybę keisti pasaulį. Sporto klubai, net ir skirdami labai mažai pastangų, taip pat gali įvairiais būdais prisidėti prie tvaraus vystymosi. Sporto klubai gali siekti Jungtinių Tautų tvaraus vystymosi tikslų (SDG) ir priimti sprendimus, skatinančius gerą savijautą ir gerovę, kokybišką švietimą ir lyčių lygybę. Be to, sporto klubai gali atsižvelgti į aplinkosaugos aspektus. Kai vienas visuomenės komponentas klesti, klesti ir daugelis kitų gyvenimo sričių. Tai gali paskatinti gerus pokyčius: sporto klubai gali sąmoningai pasirinkti tvarius veiklos būdus. Atsižvelgdami į socialinį poveikį, sporto klubai gali pasirinkti kurti tokias galimybes, kurios kitu atveju būtų nepasiekiamos mažumų grupėms ar nepasiturintiems asmenims. Sporto klubai taip pat gali daryti socialinį poveikį savo bendruomenėse, skatindami kokybišką švietimą, lyčių lygybę ir savanoriškos veiklos įgūdžių ugdymą, taip suteikdami geresnes galimybes darbo rinkoje.

Naudinga
sveikatai

Patirtis ir praktika

Naujų ryšių
užmezgimas

Keletas priežasčių savanoriauti

Didesnės karjeros
galimybės

Tai tiesiog smagu!

Naujos galimybės

SOCIALINIO POVEIKIO VERTINIMO PRIEMONĖ

Kitoje dalyje pristatomos trys apklausos, sukurtos projekto „Villages on the Move Go“ metu, siekiant padėti mažiems sporto klubams įvertinti jų socialinį poveikį aplinkinėms bendruomenėms. Šios apklausos gali būti platinamos atitinkamoms suinteresuotosioms šalims popierine forma arba internetu, jei tik sporto klubo savininkas / vadovas / valdybos narių komanda turės prieigą prie rezultatų ir galės stebėti klubo pažangą bėgant laikui. Galutinis tikslas – stebėti veiksmų ir metodų pažangą organizacijos lygmeniu. Trijose apklausose nagrinėjamas sporto klubo profilis ir veikla, siekiant įvertinti jo socialinį poveikį, kaip jį suvokia šioms grupėms priskiriami respondentai: sporto klubo savininkas / vadovas / valdybos nariai (1 apklausa); sporto klubo darbuotojai / personalas ir savaniai (2 apklausa); sporto klubo nariai / sirgaliai / publika (3 apklausa). Galiausiai, siūlomas vadovas parinkčių interpretavimui ir kai kuriuose klausimuose pateiktų diapazonų bei verčių apibrėžimui. Šis vadovas yra papildoma apklausų medžiaga, padedanti klubo savininkui / vadovui / valdybos nariams suprasti surinktus rezultatus.

1 APKLAUSA Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų vadovų apklausa

A SKYRIUS

Atsakydami į šios apklausos A skyriaus klausimus, respondentai galės pateikti pagrindinę informaciją apie:

- sporto klubo ypatybes (pvz., jo tipą, veiklos apimtis ir laikotarpį);
- tikslinius rinkos segmentus (pvz., sportininkai ir (arba) kiti sekėjai);
- respondentų vadovavimo sporto klubui patirtį.

A1 klausimas

Kokio tipo yra jūsų sporto klubas?

- mokomasis (bendrojo lavinimo),
- laisvalaikio / rekreacinis,
- varžybinis.

A2 klausimas

Kiek sportininkų galite priimti vienu metu?

- 1-30,
- 31-60,
- 61-90,
- daugiau nei 91.

A3 klausimas

Kiek svečių / žiūrovų galite priimti vienu metu?

- 1-30,
- 31-60,
- 61-90,
- daugiau nei 91.

A4 klausimas

Kiek laiko veikia jūsų klubas?

- 1-5 metus,
- 6-10 metus,
- daugiau nei 10 metų.

A5 klausimas

Kokių amžiaus grupių lankytojus aptarnauja jūsų sporto klubas?

- 1-10,
- 11-18,
- 19-30,
- 31-64 metų,
- 65 ir daugiau metų.

A6 klausimas

Koks yra aukščiausias jūsų įgytas laipsnis arba išsilavinimo lygis?

- neturiu laipsnio,
- profesinio išsilavinimo pažymėjimas,
- bakalauro laipsnis,
- magistro laipsnis,
- daktaro laipsnis.

A7 klausimas

Kiek metų patirties turite šioje srityje?

- 1-5 metus,
- 6-10 metų,
- daugiau nei 10 metų.

A8 klausimas

Ar turite savanorių registraciją?

- taip,
- ne.

Jei ne, kodėl?

B SKYRIUS

B skyrių sudaro klausimai, kuriais siekiama nustatyti, su kokiais pagrindiniais iššūkiais susiduria respondento sporto klubas (jei tokių yra). Šie iššūkiai vertinami trimis pagrindiniais aspektais.

B1 klausimu siekiama nustatyti pasitenkinimo sporto klubu lygį, palyginti jį su konkurentais. Šiuo lyginamuoju požiūriu sporto klubo vertinimas ir veikla yra kontekstualizuojami vietiniame sporto verslo sektoriuje.

B2 klausimu siekiama nustatyti iššūkius, su kuriais gali susidurti sporto klubo besinaudojantys sportininkai. Nagrinėjama, kokių kliūčių gali kilti nariams, galintiems reguliariai naudotis sporto klubu ir jo patalpomis.

B3 klausimas ragina respondentą nustatyti iššūkius svečių ir sekėjų lygyje. Tai leidžia įvertinti sporto klubo suinteresuotų šalių grupei svarbią veiklą.

B4 klausimas supažindina su verslo požiūriu į vertinimą: respondentų prašoma apsvarstyti strateginius atsakymus, kurie galėtų padėti augti jų sporto klubui.

B1 klausimas

Palyginkite savo sporto klubą su vietiniais konkurentais

a) Ar esate patenkintas (-a) savo sporto klubo vieta?

- labai patenkintas (-a),
- patenkintas (-a),
- neutralus (-i),
- nepatenkintas (-a),
- labai nepatenkintas (-a).

b) Ar esate patenkintas (-a) savo sporto klubo dydžiu?

- labai patenkintas (-a),
- patenkintas (-a),
- neutralus (-i),
- nepatenkintas (-a),
- labai nepatenkintas (-a).

c) Ar esate patenkintas (-a) žmonių, kuriuos galite priimti savo sporto klube, skaičiumi?

- labai patenkintas (-a),
- patenkintas (-a),
- neutralus (-i),
- nepatenkintas (-a),
- labai nepatenkintas (-a).

d) Ar esate patenkintas (-a) sporto klube dirbančių darbuotojų skaičiumi?

- labai patenkintas (-a),
- patenkintas (-a),
- neutralus (-i),
- nepatenkintas (-a),
- labai nepatenkintas (-a).

B2 klausimas

Kokius iššūkius (jei tokių yra) įvardija jūsų klube sportuojantys sportininkai?

- susisiekimas (transportas, atstumas, fizinės kliūtys),
- patalpos (vieta, privažiavimo rampos, saugos žibintai),
- įperkamumas (lankymo kaina ir mokesčiai, narystės mokestis,
- įranga), informuotumas (kaip įsitraukti, kaip prisijungti),
- noras (nedomina / neturi laiko),
- jokių iššūkių nėra,
- kita.

Jei pasirinkote „kita“, paaiškinkite išsamiau.

B3 klausimas

Kokius svečių / žiūrovų pastebėtus iššūkius (jei tokių yra), jūsų nuomone, reikia spręsti?

- susisiekimas (transportas, atstumas, fizinės kliūtys),
- patalpos (vieta, privažiavimo rampos, saugos žibintai),
- įperkamumas (sporto klubo kainos: įėjimas į renginį, maistas ir gėrimai),
- informuotumas (sporto klubo pateikiama informacija, informacija apie renginius),
- motyvacija (nedomina / neturi laiko),
- jokių iššūkių nėra,
- kita.

Jei pasirinkote „kita“, paaiškinkite išsamiau.

B4 klausimas

Kaip didinate savo sporto klubo narių skaičių?

- organizuoju atviras sporto dienas savo klube,
- organizuoju savanorystę renginiuose,
- reklama socialiniuose tinkluose,
- apie būsimus renginius informuoju vietos spaudą ir sporto klubus,
- bendrauju su kitais sporto klubais mūsų rajone,
- nenoriu padidinti narių skaičiaus,
- kita.

Jei pasirinkote „kita“, paaiškinkite išsamiau.

B5 klausimas

Kaip mažinate klubo narių kaitą savo klube?

- skatinu žmones tapti nariais visiems metams,
- dovanuju dovanas nariams,
- organizuoju rungtynes ir renginius skirtinguose miestuose ir apylinkėse,
- sirgaliai gali tapti nariais,
- kasmet organizuoju specialų renginį,
- nieko nedarau, kad tai išspręstčiau.

Jei pasirinkote „nieko nedarau, kad tai išspręstčiau“, paaiškinkite išsamiau.

C SKYRIUS

Anketos C dalyje siekiama ištirti dabartinę sporto klubo praktiką, susijusią su šiais socialinio poveikio veiksniais: įvairove, tvarumu, aplinkosauginiu sąmoningumu ir veiksmais, sportiniu švietimu, lyčių lygybe, socialine nelygybe, higiena. Atsakydami į šiuos klausimus, respondentai gali nustatyti savo sporto klubo veiklos spragas ir gerąją patirtį. Be to, platus socialinio poveikio registru diapazonas leidžia geriau suprasti, kaip vietinis sporto klubas gali įvairiais lygiais daryti teigiamą poveikį vietos bendruomenei.

C1 KLAUSIMAS

Kokį pagrindinį poveikį sporto klubas siekia daryti suinteresuotosiems šalims (sportininkams, žiūrovams, bendruomenei)?

- nauda vystymuisi,
- emocinė nauda,
- socialinė nauda.

C2 klausimas

Ar skatinate įvairovę savo sporto klubo aplinkoje ir veikloje?

- taip,
- ne.

Jei ne, kodėl?

C3 klausimas

Kaip skatinate įvairovę savo sporto klubo aplinkoje ir veikloje?

- rūpinuosi įsitraukimą skatinančios aplinkos kūrimu,
- sudarau galimybę diskusijai apie įsitraukimą ir diskriminaciją,
- taikau veiksmingas valdymo strategijas, skirtas susidoroti su netinkamu elgesiu,
- lavinu ir mokau darbuotojus,
- neskatinu įvairovės.

Jei pasirinkote „neskatinu įvairovės“, paaiškinkite išsamiau.

C4 klausimas

Ar savo sporto klubo aplinkoje ir veikloje propaguojate sąvoką „tvarumas“?

- taip,
- ne.

Jei ne, kodėl?

C5 klausimas

Kokio tipo tvarumas, jūsų manymu, daro įtaką jūsų auditorijai per sporto klubo veiklą?

- žmonių tvarumas,
- aplinkos tvarumas,
- ekonominis tvarumas,
- socialinis tvarumas.

C6 klausimas

Ar pasisakote už aplinkos apsaugą?

- taip,
- ne.

Jei ne, kodėl?

C7 klausimas

Kaip jūsų sporto klubas skatina aplinkosauginį sąmoningumą arba tausoja aplinką?

- tinkamai perdirbu atliekas,
- perku naudotus daiktus,
- naudoju mažiau cheminių medžiagų,
- naudoju mažiau vandens,
- taupau elektros energiją,
- neskatinu aplinkosauginio sąmoningumo / netausoju aplinkos.

Jei pasirinkote „neskatinu aplinkosauginio sąmoningumo / netausoju aplinkos“, paaiškinkite išsamiau.

C8 klausimas

Ar skatinate švarą / higieną savo klube?

- taip,
- ne.

Jei ne, kodėl?

C9 klausimas

Kaip skatinate švarą / higieną savo klube?

- reguliariai papildau higienos priemonių atsargas,
- mokau savo darbuotojus apie švaros ir higienos svarbą,
- iškabinau priminimo ženklus,
- valymo priemonės laiku lengvai pasiekiamose vietose aplink objektą,
- neskatinu švaros / higienos savo klube.

Jei pasirinkote „neskatinu švaros / higienos savo klube“, paaiškinkite išsamiau.

C10 klausimas

Ar propaguojate kokybišką sportinį ugdymą savo klubo aplinkoje ir veikloje?

- taip,
- ne.

Jei ne, kodėl?

C11 klausimas

Kokias veiklas vykdate, kad savo sporto klube teiktumėte kokybišką sportinį ugdymą?

- tinkamas įgūdžių ugdymas,
- lyčių lygybė,
- atitinkamos sporto klubų infrastruktūros suteikimas,
- tinkama sportinė įranga,
- mokomoji medžiaga,
- sporto stipendijos,
- mokomosios treniruotės,
- nepropaguoju kokybiško sportinio ugdymo.

Jei pasirinkote „nepropaguoju kokybiško sportinio ugdymo“, paaiškinkite išsamiau.

C12 klausimas

Ar savo sporto klubo aplinkoje ir veikloje vadovaujate principu „Jokio skurdo sporte“?

- taip,
 ne.

Jei ne, kodėl?

C13 klausimas

Kaip propagujete principą „Jokio skurdo sporte“ savo sporto klube ir tarp klubo narių?

- renkame lėšas ir telkiame pagrindines suinteresuotąsias šalis, siekiančias geresnės
 sporto aplinkos,
 sportą naudojame tam, kad išgirstume nepasiturinčiųjų balsą, apgintume jų teises,
 sporto klubo veiksmis palaikome ir stipriname kompetencijas ir vertybes,
nepropaguoju šio principo.

Jei pasirinkote „nepropaguoju šio principo“, paaiškinkite išsamiau.

C14 klausimas

Ar palaikote ir skatinate lyčių lygybę savo sporto klubo aplinkoje ir veikloje?

- taip,
 ne.

Jei ne, kodėl?

C15 klausimas

Kokių veiksmų imatės lyčių lygybės skatinimui savo sporto klube?

- remiu motinas ir tėvus,
 neleidžiu netinkamo elgesio savo sporto klube,
 padedu vyrams ir moterims palaikyti emocinį stabilumą,
 samdau darbuotojus su įvairiomis biografijomis,
 už vienodą darbą savo komandai moku tokį patį atlyginimą,
 nesiimu jokių veiksmų lyčių lygybei skatinti.

Jei pasirinkote „nesiimu jokių veiksmų lyčių lygybei skatinti“, paaiškinkite išsamiau.

---

2 APKLAUSA Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubo darbuotojų ir savanorių apklausa

1. Ar esate patenkintas (-a) darbo krūviu sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

2. Ar esate patenkintas (-a) savo gebėjimu atlikti sporto klube jums skirtas užduotis?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

3. Ar esate patenkintas (-a) savo pareigomis ir atsakomybėmis sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

4. Ar esate patenkintas (-a) savo savijauta ir saugumu sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

5. Ar esate patenkintas (-a) savo atlyginimu sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

6. Ar esate patenkintas (-a) savo santykiais su kitais žmonėmis sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

7. Ar esate patenkintas (-a) sporto klube gaunamos priežiūros kokybe ir kiekiu?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

8. Kiek jaučiatės priklausantis (-i) sporto klubui? (0 – visai nepriklausomas (-a), 5 – labai priklausomas (-a))

☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

9. Ar sporto klube jaučiate kitų žmonių pagarbą savo darbui (ar vaidmeniui)? (0 – jokios, 5 – labai didelė)

☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

10. Ar manote, kad tinkate sporto klubui? (0 – visiškai netinku, 5 – labai tinku)

☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

Jei atsakydami į kurį nors iš aukščiau pateiktų klausimų nurodėte žemą balą, išsamiau paaiškinkite savo pasirinkimą.

Jei norite, pridėkite daugiau komentarų.

---

3 APKLAUSA Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų narių ir svečių (sirgalių, renginių lankytojų) apklausa

1. Ar esate patenkintas (-a) dėmesiu jūsų apsilankymui sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

2. Ar esate patenkintas (-a) pagarba ir galimybe išreikšti save sporto klube?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

3. Ar esate patenkintas (-a) savo santykiais su kitais sporto klubo nariais?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

4. Ar esate patenkintas (-a) sporto klubo organizuojama veikla?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

5. Ar esate patenkintas (-a) sporto klubo vykdomais tvaraus vystymosi veiksmais?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

6. Ar esate patenkintas (-a) sporto klubo teikiamo ugdymo kokybe?

☐ Labai nepatenkintas (-a)	☐ Nepatenkintas (-a)	☐ Neutralus (-i)	☐ Patenkintas (-a)	☐ Labai patenkintas (-a)
---	---	---	---	---

7. Ar jaučiatės priklausantis sporto klubo bendruomenei? (0 – visiškai nepriklausomas (-a), 5 – labai priklausomas (-a))

☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

8. Kiek esate linkęs (-usi) pasitikėti žmonėmis, kuriuos sutinkate sporto klube? (0 – visiškai nepasitikiu, 5 – labai pasitikiu)

☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

9. Kokį indėlį manote galintis (-i) įnešti į bendruomenę ir visuomenę, lankydamas (-a) sporto klubą? (0 – jokio, 5 – labai didelį)

☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4	☐ 5
----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

Jei atsakydami į kurį nors iš aukščiau pateiktų klausimų nurodėte žemą balą, išsamiau paaiškinkite savo pasirinkimą.

Jei norite, pridėkite daugiau komentarų.

VERTINIMO VADOVAS

Šis vadovas yra skirtas sporto klubo savininkui / vadovui / valdybos nariams, kad jie galėtų suprasti apklausų metu surinktus duomenis. Jis naudojamas kaip papildoma apklausų medžiaga ir yra atskaitos taškas aiškinant parinktis ir kai kuriuose klausimuose pateiktus diapazonų ir verčių apibrėžimus.

Dalį paaiškinimų galima įtraukti į apklausos lapus respondentams, jei sporto klubo savininkai / vadovas / valdybos nariai mano, kad tai daryti verta. Taip pat galima redaguoti lapus pagal klubo poreikius – praleisti klausimus, kurie nėra aktualūs klubui, arba pridėti tai, kas svarbu ir aktualu klubui. Po to, kai naudodami šį vadovą išanalizuosite savo sporto klubo rezultatus (klubo savininkas / vadovas / valdybos nariai), nepamirškite:

- 1) priimti sprendimus, kurie padės spręsti identifikuotus iššūkius;
- 2) pasirinkti tinkamus darbo metodus – galite pasisemti įkvėpimo iš vadove pateiktų pavyzdžių, skirtų siekiantiems pažangos sporto klubams (vadovą rasite adresu www.villagesonmove.com)
- 3) informuoti savo klubo sportininkų, narių ir dalininkų apie apklausos rezultatus ir veiklos pokyčius, kurių imsitės remdamiesi gautais rezultatais. Tai galima padaryti pasinaudojant socialiniais tinklais, žiniatinklio puslapiu, naujienlaiškiu ir pan.;
- 4) paprašykite savo klubo narių prisijungti prie kūrybinio darbo, naudodami tinkamus bendros kūrybos metodus – įkvėpimo galite pasisemti iš **bendros kūrybos vadovo, skirto pažangos siekiantiems sporto klubams** (vadovą rasite adresu www.villagesonmove.com)
- 5) pasidalykite savo geriausiomis idėjomis apie „Villages on the Move“ žemėlapiu programą, kurią rasite adresu www.villagesonmove.com ir prisijunkite prie tarptautinio judėjimo „Villages on the Move“!

1 APKLAUSA: Socialinio poveikio įvertinimas: sporto klubo savininko / vadovo / valdybos narių apklausos analizė

A SKYRIUS

A1 klausimas

Kokio tipo yra jūsų sporto klubas?

- a) mokomasis (bendrojo lavinimo),
- b) laisvalaikio / rekreacinis,
- c) varžybinis.

Mokomasis	Laisvalaikio / rekreacinis,	Varžybinis
Sporto klube nariai įgauna pagrindinių įgūdžių ir ugdo susidomėjimą sportu. Nariai naudojami sporto ir poilsio pramoginei ir socialinei bendruomene.	Sporto klubas rengia treniruotes, kurių metu nariai varžosi vieni su kitais, kad ugdytų ir tobulintų turimus įgūdžius, mėgautųsi laisvalaikiu ir bendravimu sporte bei rekreacijoje.	Sporto klubas varžosi su kitomis komandomis ar universitetų klubais vietiniu, regioniniu ar nacionaliniu lygiu.

A2 klausimas

Kiek sportininkų galite priimti vienu metu?

- a) 1-30,
- b) 31-60,
- c) 61-90,
- d) daugiau nei 91.

31-60	31-60	61-90	Daugiau nei 91
Mažas	Vidutinis	Didelis	Labai didelis

A4 klausimas

Kiek laiko veikia jūsų klubas?

- a) 1-5 metus,
- b) 6-10 metų,
- c) daugiau nei 10 metų.

1-5 metus	6-10 metų	Daugiau nei 10 metų
Pradedantis	Besivystantis	Brandus

A7 klausimas

Kiek metų patirties turite šioje srityje?

- a) 1-5 metus,
- b) 6-10 metų,
- c) daugiau nei 10 metų.

1-5 metus	6-10 metų	Daugiau nei 10 metų
Pradedantis	Besivystantis	Brandus

B SKYRIUS

B2 klausimas

Kokius iššūkius (jei tokių yra) įvardija jūsų klube sportuojantys sportininkai?

- a) prieiga (transportas, atstumas, fizinės kliūtys),
- b) patalpos (vieta, privažiavimo rampos, saugos žibintai),
- c) įperkamumas (dalyvavimo kaina ir mokesčiai, narystės mokestis, įranga),
- d) informuotumas (kaip įsitraukti, kaip prisijungti),
- e) noras (nedomina / neturi laiko),
- f) jokių iššūkių,
- g) kiti.

Daugiau nei 5 iššūkiiai	4 iššūkiiai	2-3 iššūkiiai	1 iššūkis	Jokių iššūkių
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

B4 klausimas

Kaip didinate savo sporto klubo narių skaičių?

- a) organizuoju atviras sporto dienas savo klube,
- b) organizuoju savanorystę renginiuose,
- c) reklama socialiniuose tinkluose,
- d) apie būsimus renginius informuoju vietos spaudą ir sporto klubus,
- e) bendrauju su kitais sporto klubais mūsų rajone,
- f) nenoriu padidinti savo narių skaičiaus,
- g) kita.

Aš jo nedidinu	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

Surengti atvirų durų dieną

Skamba paprastai, tačiau sporto renginys, kuriame parodoma, ko galima išmokti / pasiekti jūsų klube, pakviečiant dalyvauti, žiūrėti ir prisijungti visus norinčius, gali padaryti stebuklus jūsų narių skaičiui. Užpildykite dieną sporto renginiais, gėrimų ir užkandžių pertraukėlėmis ir būsite vertinami kaip smagi ir svetinga vieta.

Rekomenduojame laikyti registracijos lapus ar planšetinį kompiuterį matomoje vietoje ir paskatinti žmones prisiregistruoti ir tapti nariais arba bent jau prisijungti prie el. pašto naujienlaiškių grupės.

Savanorystė renginiuose

Nesvarbu, ar tai būtų maišelių pakavimas vietiniame prekybos centre, automobilių plovimas ar labdaros renginys, savanorystė ne tik bus naudinga kitiems, bet ir garsins jūsų klubo vardą bei formuos smagios malonių žmonių kompanijos įvaizdį. Būtinai dėvėkite savo aprangą arba marškinėlius su klubo pavadinimu. Be to, visada naudinga turėti skrajučių su informacija apie klubą ir instrukcijomis, kaip užsiregistruoti.

Reklama socialiniuose tinkluose

Daugelis klubų dabar turi tam tikrą „WhatsApp“ ar „Facebook“ grupę, kur nariai gali bendrauti ir dalintis naujienomis, pavyzdžiui, jei treniruotė atšaukiama vienai savaitei arba perkeliama. O ar pagalvojote apie j išorę nukreiptą puslapį? Jūsų klubo socialinių paskyrų kūrimas yra nemokama rinkodaros forma, ypač jei prisijungiate prie grupinių pokalbių. Be to, jei norite investuoti nedidelę pinigų sumą į reklamą socialiniuose tinkluose, galite paskelbti savo pasirinktą žinią šimtams potencialių klubo narių ir gerokai padidinti savo klubo žinomumą. Jūs netgi galite susikurti savo grotažymę ir paskatinti esamus narius ją naudoti bei pažymėti klubo puslapį dalijantis nuotraukomis internete.

Dalijimasis klubo naujienomis vietinėje spaudoje

Pavyzdžiui, daugumoje kaimų, miestelių ir miestų yra leidžiamas vietinis laikraštis ar žurnalas (spausdintinės formos ar virtualus) ir reklaminis plotas juose neturėtų kainuoti daug. Žurnalistai paskelbs jūsų istoriją ir nemokamai, jei manys, kad ji pakankamai gera. Taigi, kai kitą kartą jūsų komanda laimės varžybas, narys užims gerą vietą turnyre arba jūs surengsite bet kokios formos renginį, susisieki su jais. Jūs neturite ko prarasti, o laimėti galite daug.

Bendravimas su kitais sporto klubais jūsų rajone

Atminkite, kad jums nereikia visko daryti vieniems. Ar pagalvojote apie apsilankymą vietos sporto renginiuose, kad susitiktumėte su kitais vietiniais klubais ir bendruomenės grupėmis? Gali atsirasti galimybė bendradarbiauti su jais ir plačiau pareklamuoti savo klubą. Taip pat galbūt norėsite surengti bandomąjį užsiėmimą vietinėje mokykloje, kad vaikai galėtų išbandyti jūsų sporto šaką ne tokioje formalioje aplinkoje. Nepamirškite su savimi pasiimti skrajučių, kad mokiniai galėtų jas parnešti namo savo tėvams. Jose turėtų būti informacija, kaip prisijungti prie jūsų sporto klubo.

B5 klausimas

Kaip mažinate klubo narių kaitą savo klube?

- a) skatinu žmones tapti nariais visiems metams,
- b) dovanuju dovanas nariams,
- c) organizuoju rungtynes ir renginius skirtinguose miestuose ir apylinkėse,
- d) sirgaliai gali tapti nariais,
- e) kasmet organizuoju specialų renginį,
- f) nieko nedarau, kad tai išspręščiau.

Nieko nedarau, kad tai išspręščiau	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

C SKYRIUS

C1 klausimas

Kokį pagrindinį poveikį sporto klubas siekia daryti suinteresuotosiems šalims (sportininkams, žiūrovams, bendruomenei)?

- a) nauda vystymuisi,
- b) emocinė nauda,
- c) socialinė nauda.

Nauda vystymuisi	Emocinė nauda	Socialinė nauda
Tobulėjimas sportuojant apima ne tik naujus fizinius įgūdžius. Sportas padeda vaikams lengviau susidoroti su gyvenimo pakilimais ir nuosmukiais. Sportuodami vaikai išmoksta pralaimėti. Norint tinkamai priimti pralaimėjimą, reikia brandos ir praktikos. Pralaimėjimas moko vaikus atsigauti po nusivylimo, susidoroti su nemaloniais išgyvenimais ir yra svarbi ištvėrmės dalis. Sportas padeda vaikams išmokyti kontroliuoti savo emocijas ir nukreipti neigiamus jausmus teigiama linkme. Tai taip pat padeda vaikams ugdyti kantrybę ir suprasti, kad norint pagerinti fizinius įgūdžius ir tai, ką jie daro mokykloje, gali pareikalauti daug praktikos.	Įrodyta, kad fizinis aktyvumas skatina cheminių medžiagų susidarymą smegenyse, dėl kurių jaučiatės geriau. Taigi reguliarios treniruotės pagerina bendrą vaikų emocinę savijautą. Tyrimai rodo, kad yra ryšys tarp sporto ir vaikų savivertės. Komandos palaikymas, geras trenerio žodis ar geriausio asmeninio rezultato pasiekimas padės vaikui geriau jaustis.	Komandinis sportas padeda vaikams išsiugdyti daugybę socialinių įgūdžių, kurių jiems prireiks gyvenime. Tai moko juos bendradarbiauti, atsisakyti savanaudiškumo ir klausytis kitų vaikų. Tai taip pat suteikia vaikams priklausomybės bendruomenei jausmą, padeda jiems susirasti naujų draugų ir kurti socialinį ratą už mokyklos ribų. Svarbi žaidimo komandoje dalis yra drausmės priėmimas. Sportuodami vaikai turi laikytis taisyklių, priimti sprendimus ir suprasti, kad už blogą elgesį gali būti nubausti. Tai moko juos priimti nurodymus iš trenerio, teisėjų ir kitų suaugusiųjų. Sportas taip pat moko vaikus komandinio darbo.

C3 klausimas

Kaip skatinate įvairovę savo sporto klubo aplinkoje ir veikloje?

- a) rūpinuosi įsitraukimą skatinančios aplinkos kūrimu,
- b) sudarau galimybę diskusijai apie įsitraukimą ir diskriminaciją,
- c) taikau veiksmingas valdymo strategijas, skirtas susidoroti su netinkamu elgesiu,
- d) lavinu ir mokau darbuotojus,
- e) neskatinu įvairovės.

Neskatinu	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

Įvairovės tikslai

- Sutelkti dėmesį į įtrauktį skatinančios aplinkos kūrimą.
- Nuo pat veiklos pradžios sutelkti dėmesį į aplinkos, skatinančios įtrauktį, kūrimą.
- Skatinti trenerius ir žaidėjus bendrauti, sužinoti apie vienas kito kultūrinius pagrindus, gyvenimą ir pomėgius už sporto ribų.
- Organizuoti kolektyvines vaišes, kurių metu visi galėtų susipažinti su vieni kitų kultūra dalindamiesi maistu.
- Sudaryti galimybę diskutuoti klausimais, susijusiais su įtrauktimi ir diskriminacija.

Atviras, efektyvus bendravimas optimizuoja galimybę diskutuoti klausimais, susijusiais su įtrauktimi ir diskriminacija

- Užtikrinkite, kad visi sportininkai turėtų galimybę dalyvauti priimant sprendimus ir planuojant socialinę veiklą.
- Modeliuokite įtrauktį kalbant ir bendraujant su sportiniu personalu, tėvais, bendraamžiais ir sportininkais.
- Taikykite veiksmingas valdymo strategijas, skirtas susidoroti su netinkamu elgesiu.
- Įgyvendinkite strategijas, skirtas kovoti su netinkamu elgesiu, ir veiksmingas konfliktų valdymo procedūras, kad būtų skatinama ir palaikoma teigiama, svetinga ir saugi aplinka.
- Turėkite planą, kaip susidoroti su žalinga ar diskriminacine kalba / elgesiu.
- Žinokite arba kurkite politiką ir procedūras, skirtas sukurti įtraukią aplinką įvairioms specifinėms kultūrinėms tapatybėms.

Lavinkite ir mokykite darbuotojus

- Lavinamasis požiūris gali padėti paneigti daugelį žmonių baimių, susijusių su įvairove.
- Pirmenybę teikite edukaciniams užsiėmimams apie įvairovės problemas ir kultūrinį sąmoningumą, jei reikia, pasikvieskite pranešėjų iš išorės.
- Žinokite, pripažinkite ir švieskite sporto klubo bendruomenę apie ypatingas dienas ir įvykius, pvz., Tarptautinę neįgaliųjų dieną, Tarptautinę rasizmo pabaigos dieną, gėjų eitynių dienas.

C klausimas

Kokio tipo tvarumas, jūsų manymu, daro įtaką jūsų auditorijai per sporto klubo veiklą?

Žmonių tvarumas	Aplinkos tvarumas	Ekonominis tvarumas	Socialinis tvarumas
Žmogaus tvarumas apima įgūdžių ir žmogiškųjų gebėjimų ugdymą, padedantį palaikyti organizacijos funkcijas ir tvarumą bei skatinti bendruomenių ir visuomenės gerovę.	Aplinkos tvarumas – tai procesas, kuriuo plėtra palaikoma nekeliant pavojaus mūsų aplinkos ateičiai. Išteklių eksploatavimas, technologinė plėtra, infrastruktūros gerinimas ar bet kokia kita plėtra turėtų būti įgyvendinama taip, kad nebūtų išseikvoti žemės ištekliai.	Ekonominis tvarumas reiškia praktiką, palaikančią ilgalaikę įmonės ar tautos ekonominę plėtrą, kartu saugant aplinkos, socialinius ir kultūrinius elementus.	Socialinis tvarumas – tai tvarių ir sėkmingų vietų, skatinančių gerovę, kūrimo procesas, suvokiant, ko žmonėms reikia iš vietos, kurioje jie gyvena ir dirba.

C6 klausimas

Ar pasisakote už aplinkos apsaugą?

- a) taip,
- b) ne.

Jei ne, kodėl?

Aplinkosauginis švietimas skatina fundamentalų požiūrį į aplinkos ir sporto konfliktų sprendimą ir jų vengimą. Aplinkosaugos klausimai dabar tapo mokyklų, aukštųjų mokyklų, pilietinių institucijų, vietos valdžios institucijų ir daugelio sporto organizacijų mokymo programų dalimi. Mokykloms tenka ypatinga atsakomybė už aplinkosauginį švietimą. Mąstymo ugdymas struktūrizuotoje sistemoje leis jauniems žmonėms susidoroti su ekologinėmis problemomis ir visą gyvenimą ieškoti individualių bei visai visuomenei ir šaliai skirtų sprendimų.

Sportas gali prisidėti prie tvaraus vystymosi modelio kūrimo. Norėdamos to pasiekti, sporto organizacijos turi intensyviai diskutuoti ir taikyti šį modelį savo darbe.

Didėjantis vartotojų skaičius ir gausnis bei intensyvesnis gamtos ir išteklių (žemės, energijos, vandens ir kt.) naudojimas neabejotinai padidino sporto žalą gamtai ir aplinkai. Tačiau kartu auga sporto ir gamtos apsaugos bei aplinkos apsaugos konfliktų vengimo ir sprendimo strategijų bei priemonių spektras, kuris yra platesnis, nei dažnai pripažįstama.

C7 klausimas

Kaip jūsų sporto klubas skatina aplinkosauginį sąmoningumą arba tausoja aplinką?

- a) tinkamai perdirbu atliekas,
- b) perku naudotus daiktus,
- c) naudoju mažiau cheminių medžiagų,
- d) naudoju mažiau vandens,
- e) taupau elektros energiją,
- f) neskatinu aplinkosauginio sąmoningumo / netausoju aplinkos.

Neskatinu	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

Daugiau perdirbkite. Išradingai panaudokite nebenaudojamus ar nereikalingus daiktus juos perdirbdami – iš esmės šiukšles paverskite lobiu. Naujų daiktų kūrimas, pavyzdžiui, meno kūrinių, žaislų ar papuošalų, teikia pasitenkinimą ir yra vienas geriausių būdų tausoti aplinką. Tai ne tik apsaugo daiktus nuo šiukšliadėžės, bet ir gali užkirsti kelią naujų daiktų įsigijimui, o jų gamybai reikia daug išteklių. Vaikai mėgsta gaminti daiktus; taigi, užuot vykę į rankdarbių parduotuvę, pirmiausia apžiūrėkite išmetimui skirtus daiktus ir leiskite skleisti jų vaizduotei!

Pirkite naudotus daiktus. *Ar žinojote, kad vieniems marškinėliams pagaminti reikalingai medvilnei užauginti reikia daugiau nei 700 galonų vandens?* Užuot vykę į prekybos centrą pirkti naujų drabužių, apsvarstykite galimybę užsukti į naudotų daiktų ar vintažinę parduotuvę arba mainykitės drabužiais su draugais. Galite įkvėpti savo garderobui naujos gyvybės nešvaistydami brangių išteklių, reikalingų naujiems drabužiams gaminti.

Naudokite mažiau cheminių medžiagų. Norite tausoti aplinką? Naudokite mažiau kenksmingų cheminių medžiagų – tai teisingas kelias. Sunku numatyti ilgalaikį neigiamą cheminių medžiagų poveikį tiek mūsų kūnui, tiek planetai. Dėl to jų geriausia vengti, kai tik tai įmanoma.

Naudokite mažiau vandens. Vandens taupymas namuose yra vienas iš paprasčiausių būdų tausoti aplinką. Pagalvokite apie visus kartus, kai vartojate vandenį namuose ar už jų ribų. Imkitės tokių veiksmų, kuriuos galite įgyvendinti, pavyzdžiui, valydami dantis užsukite čiaupą.

Suremontuokite varvančius čiaupus. Naudokite vandenį efektyviau: rinkitės aeruojamus maišytuvus, purkštuvus, kurie sumažina vandens tėkmę, įrenkite mažo srauto tualetus ir efektyvias dušo galvutes. Rinkite ir naudokite lietaus vandenį augalams laistyti.

Taupykite elektrą. Kaip jau supratote, mums labai patinka šis aplinkos apsaugos būdas! Bet kada galite sunaudoti mažiau elektros energijos – tai planetos laimėjimas. Išbandykite kelis iš šių greitų elektros energijos taupymo būdų savo namuose: pakeiskite kaitrines lemputes į energiją taupančiomis CFL arba šviesos diodų lemputes.

Naudokite išmaniuosius įtaisus, kurie išjungia elektronikos prietaisų maitinimą, kai jie nenaudojami, arba tiesiog ištraukite kištukus iš lizdų, kai daiktai nenaudojami.

Naudokite programuojamą arba išmanųjį termostatą. Sutvarkykite namų šildymo, vėdinimo ir oro kondicionavimo (ŠVOK) sistemą.

Kai prireiks įsigyti naują prietaisą, rinkitės „Energy Star“ sertifikuotą modelį. Užsandarinkite duris ir langus.

Įsitikinkite, kad jūsų namai yra tinkamai apšiltinti (pagal pastatui rekomenduojamą šiluminės varžos lygį – R vertę).

Oro cirkuliacijai žiemą ir vasarą (šilto ir šalto) naudokite lubų ventiliatorius.

C8 klausimas

Ar skatinate švarą / higieną sporto klube?

- a) taip,
- b) ne.

Jei ne, kodėl?

Švari darbo vieta turėtų būti svarbiausias jūsų prioritetas vykdant verslą. Švari darbo aplinka atperka visas susijusias išlaidas, o jūs užtikrinate, kad darbuotojai, klientai ir svečiai būtų laimingi ir sveiki.

C9 klausimas

Kaip skatinate švarą / higieną savo klube?

- a) reguliariai papildau higienos priemonių atsargas,
- b) mokau savo darbuotojus apie švaros ir higienos svarbą,
- c) iškabinau priminimo ženklus,
- d) valymo priemonės laikau lengvai pasiekiamose vietose aplink objektą,
- e) neskatinu švaros / higienos savo klube.

Neskatinu švaros / higienos	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

Švaros / higienos nauda jūsų klubui

Švara / higiena yra labai svarbi apsaugai nuo ligų. Nešvarioje aplinkoje mikrobai ir ligos gali plisti daug greičiau. Pasirūpinkite savo darbuotojų sveikata ir sauga, o esminė to dalis – užkirsti kelią kenksmingų bakterijų ar mikrobojų plitimui. Sporto klubuose, kurie nesugeba palaikyti švarios darbo aplinkos, gali padaugėti darbuotojų laikino nedarbingumo atvejų, o tai gali pakenkti bendram produktyvumui.

Naudinga darbuotojų gerovei. Darbuotojų gerovė pastaraisiais metais tapo karšta tema, o vadovams ir direktoriams kaip niekada svarbu užtikrinti jiems dirbančių žmonių laimę. Netvarkinga ir nešvari aplinka gali sukelti stresą ir trukdyti susikaupti – kai aplinka nėra švari, gali būti sunku sutelkti mintis.

Padidina produktyvumą. Be to, itin švari aplinka yra vienas geriausių kelių į sėkmę versle. Jūsų darbuotojai jausis labiau atsipalaidavę ir susikaupę – puikus derinys produktyvumui didinti. Mus gali greitai išsiblaškyti iš visų pusių užplūstančios mintys. Neleiskite savo darbuotojams jaudintis dėl netvarkos!

Užtikrina saugumą. Nešvari aplinka gali sukelti ligas. Taip pat galima susižaloti! Netvarkingose darbo vietose galima užkliūti ir paslysti, o neišvalyti išsilieję skysčiai kelia didelį pavojų saugai. Kad išvengtumėte incidentų, turite rimtai žiūrėti į sveikatą ir saugą bei užtikrinti, kad jūsų darbo vieta atitinka aukštus standartus.

Daro gerą įspūdį lankytojams. Švari darbo aplinka yra paprastas ir efektyvus rinkodaros įrankis. Pirmieji (ir ilgalaikiai) įspūdžiai yra labai svarbūs, o jei klientus pasitiks įspūdingai švari ir tvarkinga darbo vieta, jie žinos, kad yra geros rankos. Švari darbo aplinka turi daug privalumų, todėl būtina užtikrinti, kad jūsų darbo vieta būtų higieniška, saugi ir tvarkinga. Tikimės, kad pajusite įkvėpimą imtis kokių nors veiksmų savo darbo aplinkoje!

C 0 klausimas

Ar propaguojate kokybišką sportinį ugdymą savo klubo aplinkoje ir veikloje?

- a) taip,
  - b) ne.
- Jeigu ne, kodėl?

Kokybiškas ugdymas yra žmonių gyvenimo kokybės gerinimo ir tvaraus vystymosi pagrindas. Įtraukaus ir tvaraus ugdymo prieinamumas leidžia žmonėms išvengti skurdo, gilina jų žinias apie mus supantį pasaulį ir suteikia geresnes galimybes visiems, ypač mergaitėms. Šiuo tikslu siekiama užtikrinti, kad visi galėtų gauti išsilavinimą, nepaisant to, kas jie yra ir kur gyvena. Įtrauki sporto veikla jau seniai naudojama ugdymui skatinti. Fizinis aktyvumas ir sportas vaidina svarbų vaidmenį ankstyvoje vaikystėje.

C1 klausimas

Kokias veiklas vykdate, kad savo sporto klube teiktumėte kokybišką sportinį ugdymą?

- a) tinkamas įgūdžių ugdymas,
- b) lyčių lygybė,
- c) atitinkamos sporto klubų infrastruktūros suteikimas,
- d) tinkama sportinė įranga,
- e) mokomoji medžiaga,
- f) sporto stipendijos,
- g) mokomosios treniruotės,
- h) nepropaguoju kokybiško sportinio ugdymo.

Nepropaguoju kokybiško sportinio ugdymo	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

- a) Sportinis ugdymas yra svarbi populiacijos tobulėjimo ir modernizacijos plėtros priemonė. Kiekvienoje vyriausybėje ugdymas laikomas svarbiausiu ramsčiu, laikančiu drauge visą tautą ir vedančiu valstybę į sėkmę. Ugdymas yra asmeninio ir bendruomenės tobulėjimo pagrindas; jo misija – suteikti galimybę kiekvienam iš mūsų iki galo ugdyti visus savo talentus ir realizuoti savo kūrybines galimybes, įskaitant atsakomybę už savo gyvenimą ir savo tikslų siekimą.
- b) Kokybiškas ugdymas įgalina studentus ugdyti visas savo savybes ir įgūdžius, kad jie galėtų išnaudoti savo potencialą, kaip žmonės ir visuomenės nariai.
- c) Kokybiškas ugdymas reiškia, kad ugdymo įstaiga siekia pokyčių kiekviename mokinyje. Ji nustato aukštus standartus ir padeda mokiniams jų pasiekti.
- d) Kokybiškas ugdymas yra žmogaus teisė ir viešoji gėrybė, vyriausybės ir kitos valdžios institucijos turėtų užtikrinti, kad kokybiškos ugdymo paslaugos būtų prieinamos visiems piliečiams nuo ankstyvos vaikystės iki pilnametystės.
- e) Kokybiškas ugdymas yra lygybės visuomenėje pagrindas.
- f) Kokybiškas ugdymas ne tik suteikia žinių, bet ir įgalina piliečius bei suteikia jiems galimybę daugiau prisidėti prie savo bendruomenių socialinės ir ekonominės plėtros.

- g) Kokybiškas ugdymas yra orientuotas į visumą – socialinį, emocinį, protinį, fizinį ir pažintinį kiekvieno mokinio vystymąsi, nepaisant lyties, rasės, etninės priklausomybės, socialinės ir ekonominės ar geografinės padėties. Toks mokymas paruošia vaiką realiam gyvenimui ir neapsiriboja tik gerais mokymosi rezultatais.
- h) Kokybiškas ugdymas suteikia išteklių ir formuoja politiką, užtikrinančią, kad kiekvienas vaikas į mokyklą ateitų sveikas ir mokytųsi sveikos gyvensenos bei ją taikytų praktikoje; mokytųsi mokiniams ir suaugusiems fiziškai ir emociškai saugioje aplinkoje.
- i) Kokybiškas ugdymas suteikia žinių, reikalingų individų, bendruomenių ir visuomenių klestėjimui. Tai leidžia mokykloms visiškai įsilieti ir integruotis į savo bendruomenes ir naudotis įvairiomis paslaugomis skirtinguose sektoriuose, remti savo mokinių ugdymą.
- j) Kokybišką ugdymą remia trys pagrindiniai ramsčiai: kvalifikuotų mokytojų prieinamumo užtikrinimas; kokybiškų mokymosi priemonių panaudojimo ir profesinio tobulėjimo užtikrinimas; ir saugios bei palankios kokybiškos mokymosi aplinkos sukūrimas.

C13 klausimas

Kaip propagujete principą „Jokio skurdo sporte“ savo sporto klube ir tarp klubo narių?

- a) renkame lėšas ir telkiame pagrindines suinteresuotąsias šalis, siekiančias geresnės sporto aplinkos,
- b) sportą naudojame tam, kad išgirstume nepasiturinčiųjų balsą, apgintume jų teises,
- c) sporto klubo veiksmais palaikome ir stipriname kompetencijas ir vertybes,
- d) nepropaguoju šio principo.

Aš nekalbu apie „Jokio skurdo sporte“ ir to nepropaguoju	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 4 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

Sportas – tai stipri priemonė, padedanti asmenims ištrūkti iš skurdo spąstų. Tinkamų galimybių stokoiantys ir su skurdu susiduriantys asmenys ne visada turi galimybę užsiimti sportu. Kai kuriuose pasaulio regionuose kliūtys dalyvauti sportinėje veikloje yra labai didelės, todėl asmenys paprasčiausiai neturi tokios galimybės.

Tokiomis kliūtimis gali būti netinkama prieiga prie viešųjų objektų, negalėjimas sportuoti dėl konfliktų, įrangos trūkumas arba dėl sporto praktikos patiriamos išlaidos. Vis dėlto dalyvavimas sporte, fizinis lavinimas ir fizinis aktyvumas galėtų suteikti šiems asmenims galimybę tobulinti savo įgūdžius, kompetenciją ir plėsti socialinius ryšius. Komandinis darbas stiprina žaidėjų kompetencijas ir vertybes, skatina bendradarbiavimą, sąžiningą žaidimą ir tikslų siekimą, todėl sportas gali padėti asmenims išsiugdyti įgūdžių, kuriuos jie gali panaudoti darbo rinkoje ir (arba) švietime.

Be to, sportas taip pat gali padėti apginti labiausiai skurstančių asmenų teises, propaguoti geresnes gyvenimo sąlygas arba gauti socialinę apsaugą. Pastangos, reikalingos sportui, moko dalyvius ginti savo interesus – nuo moterų teisių iki dalyvavimo darbo rinkoje. Sprendimų priėmimo platformos dažniausiai yra nepasiekiamos giliame skurde gyvenantiems asmenims, tačiau sportas suteikia jiems unikalią galimybę sustiprinti savo balsą ir kalbėti su labiau privilegijuotais visuomenės nariais kaip lygus su lygiu.

Sportas taip pat gali būti labai veiksminga varomoji jėga siekiant mažinti skurdą, kaupiant lėšas ir suburiant pagrindines suinteresuotąsias šalis, veikiančias dėl geresnio pasaulio. Sporto iniciatyvos gali rinkti ir generuoti lėšas kovos su skurdu programoms, remiančioms nepasiturinčius asmenis. Didieji sporto renginiai galėtų paskatinti privačias organizacijas rinkti pinigus labdaros organizacijoms, taip pat vietos gyventojus remiantiems projektams.

C1 klausimas

Kokių veiksmų imatės lyčių lygybės skatinimui savo sporto klube?

- a) remiu motinas ir tėvus,
- b) neleidžiu netinkamo elgesio savo sporto klube,
- c) padedu vyrams ir moterims palaikyti emocinį stabilumą,
- d) samdau darbuotojus su įvairiomis biografijomis,
- e) už vienodą darbą savo komandai moku tokį patį atlyginimą,
- f) nesiiimu jokių veiksmų lyčių lygybei skatinti.

Neskatinu lyčių lygybės	1 variantas	2 variantai	3 variantai	Daugiau nei 3 variantai
Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)

Moteryų ir mergaičių sportinei veiklai skirtų erdvių suteikimas gali turėti ne tik praktinės naudos, bet ir simbolinį pobūdį, ypač jei šios zonos yra viešos. Jei moterys ir mergaitės lankosi šiose bendruomenės erdvėse, joms tai paprastai leidžiama tam tikromis sąlygomis (pvz., lydint šeimos nariui vyrui). Patirtis rodo, kad moterims ir mergaitėms pretenduojant į viešąją erdvę bendruomenė gali pamažu priprasti prie to, kad moterys ir mergaitės viešąja erdve dalijasi su vyrais ir berniukais.

Be infrastruktūros, moterų ir mergaičių sporto programoms reikalinga ir organizacinė struktūra. Tikėtina, kad gerai suplanuotos ir įgyvendintos programos, padedančios moterims ir mergaitėms imtis vadovaujančių pareigų, užtikrinti teisingą dalyvavimą priimančias sprendimus ir atliekant strateginį planavimą, gali būti sėkmingos ir sukelti ilgalaikius tokių programų dalyvių moterų savęs suvokimo ir pasitikėjimo savimi pokyčius.

Sėkmingos moterų ir mergaičių sporto programos labai atidžiai vertino sporto kategorijas, pvz., sportą ir žaidimus; kontaktinį, mažo kontakto ir nekontaktinį sportą; mišrią ir vienos lyties asmenų sporto veiklą; komandines, dviejų asmenų ir individualias sporto šakas; ir pan. Kruopštus šių aspektų įvertinimas gali padėti moterų dalyvavimui sporte. JAV atlikti sporto suvokimo tyrimai parodė, kad krepšinis laikomas „šurkščia“ sporto šaka, o panašūs tyrimai kitose vietovėse rodo, kad krepšinis laikomas „moteriška“ sporto šaka. Tai reiškia, kad reikia suprasti, kaip bendruomenė suvokia skirtingas sporto šakas.

Sporto programas besivystančiose šalyse dažniausiai vykdo sporto treneriai, kurie dirba savanoriškais pagrindais. Įrodyta, kad reikšmingų rezultatų siekimui reikalingi specializuoti ir kvalifikuoti darbuotojai. Tyrimai rodo, kad dalyvaujant projekte turi būti numatytos papildomos paskatos (pavyzdžiui, atlyginimas, perduodami įgūdžiai, įranga, tolesnis mokslas, informacija žiniasklaidoje, kelionių galimybės ar kiti išteklių), siekiant pritraukti pakankamai kvalifikuotų žmonių, kurie galėtų paremti mergaičių ir moterų dalyvavimą sporte ir išlaikyti programos tvarumą.

Veiksmingiausios sporto programos lyčių lygybei skatinti buvo gerai integruotos į bendruomenę ir kontekstą, kuriame programa vyksta. Patirtis rodo, kad su bendruomenės pasipriešinimu susiduriančių programų tąsos tikimybė yra mažesnė. Programos, kuriose buvo panaudotos žinios apie bendruomenę ir išteklius, paprastai yra veiksmingesnės išlaikant ilgalaikį iniciatyvos poveikį.

Vienodas namų ruošos darbų ir vaikų priežiūros pasidalinimas.

2 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų darbuotojų ir savanorių apklausa

Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)
Susierzinimo jausmas, kuris apima, kai kažkas nėra taip gerai, kaip tikėjotės.	Jausmas, kad kažko nepakanka arba yra nepakanka mai gerai.	Mes apibrėžiame neutralų poveikį kaip abejingumo jausmą, ypatybių ir vienokios ar kitokios preferencijos nebuvimą.	Džiaugiatės ar esate patenkintas tuo, ką patyrėte ar gavote.	Jei esate labai patenkintas, esate visiškai laimingas ir nieko daugiau nebereikia.
1	2	3	4	5

3 APKLAUSA. Socialinio poveikio vertinimas: sporto klubų narių ir svečių apklausa

Labai nepatenkintas (-a)	Nepatenkintas (-a)	Neutralus (-i)	Patenkintas (-a)	Labai patenkintas (-a)
Susierzinimo jausmas, kuris apima, kai kažkas nėra taip gerai, kaip tikėjotės.	Jausmas, kad kažko nepakanka arba yra nepakanka mai gerai.	Mes apibrėžiame neutralų poveikį kaip abejingumo jausmą, ypatybių ir vienokios ar kitokios preferencijos nebuvimą.	Džiaugiatės ar esate patenkintas tuo, ką patyrėte ar gavote.	Jei esate labai patenkintas, esate visiškai laimingas ir nieko daugiau nebereikia.
1	2	3	4	5

LITERATŪRA

1. Diversity and Inclusion in Sport - APA Divisions.
<https://www.apadivisions.org/division-47/publications/sportpsych-works/diversity-inclusion.pdf>
2. Economic Sustainability Examples that Inspire Change.
<https://info.populationmedia.org/blog/economic-sustainability-examples-that-inspire-change>
3. Environmental Sustainability In Business - Feedough.
<https://www.feedough.com/environmental-sustainability-in-business/>
4. GUIDE: 10 tips on how to attract new members to your club
<http://promovertime.com/guide-10-tips-attract-new-members-club/>
5. How to Promote Cleanliness in the Workplace
<https://mythicalmaids.com/create-clean-healthy-promote-cleanliness>
6. Introduction - University of New Mexico.
<https://recservices.unm.edu/assets/pdf/sport-clubs-handbook-revised.pdf>
7. Maintaining a clear Job Site: Benefits and Tips
<https://vetfedjobs.org/career-development/maintaining-a-clear-job-site-benefits-and-tips/>
8. Promoting Quality Physical Education Policy - UNESCO.
<https://en.unesco.org/themes/sport-and-anti-doping/sports-education/qpe>
9. Quality education - Sport en Commun.
<https://sportencommun.org/en/impacts/quality-education/>
10. Sport - European Institute for Gender Equality.
<https://eige.europa.eu/topics/sport>
11. Sport and Environment - The Progressive Teacher.
<http://www.progressiveteacher.in/sport-and-environment/>
12. Sport in the Community | Sport Wales.
<https://www.sport.wales/sport-in-the-community/content/>
13. The power of sports in promoting quality ... - sportanddev.org.
<https://www.sportanddev.org/en/article/news/power-sports-promoting-quality-education>
14. What are the Benefits of a Clean Work Environment? | Birkin.
<https://www.birkingroup.co.uk/news/what-are-benefits-clean-work-environment>
15. What Are the Key Principles of Sustainable Development ....
<https://www.towards-sustainability.com/what-are-the-key-principles-of-sustainable-development/>
16. What is Social Sustainability? | ADEC ESG.
<https://www.adecesg.com/resources/faq/what-is-social-sustainability/>
17. Why we need quality education | theindependentbd.com.
<https://m.theindependentbd.com/printversion/details/213436>
18. 10 ways to promote gender equality in daily life - Believe ....
<https://believe.earth/en/10-ways-to-promote-gender-equality-in-daily-life/>
19. 12 Ways You Can Protect the Environment | Green Mountain
<https://www.greenmountainenergy.com/why-renewable-energy/protect-the-environment>
20. How HARA works towards the UN Sustainable Development
<https://medium.com/haratoken/how-hara-works-towards-the-un-sustainable-development-goals-66dff76e9dc9>
21. Sports for Social Impact. <https://www.sportsforsocialimpact.com/>
22. Social Impact: Definition and Why is Social Impact Important?.
<https://careerhub.students.duke.edu/blog/2021/09/03/social-impact-definition-and-why-is-social-impact-important/>
23. Volunteering with a club | EDLC.
<https://www.edlc.co.uk/sport-leisure/club-and-volunteer-development/volunteering/volunteering-club>
24. Volunteer Development - Club Matters Sport England.
<https://www.sportenglandclubmatters.com/volunteer-development/>
25. Volunteers in Sport | Clearinghouse for Sport.
<https://www.clearinghouseforsport.gov.au/kb/volunteers-in-spor>

Projekto „Villages On The Move Go“ partneriai eksperimentinės kultūros dvasia sukūrė priemonės kaimo vietovėse veikiantiems sporto klubams.

2020 m. sausio 1 d. – 2022 m. rugpjūčio 31 d.

**Kitus šio produkto leidinius rasite adresu
www.villagesonmove.com/handbooks**

**Vadovas pažangos siekiantiems sporto klubams
Sporto klubų pažangos vertinimo priemonė**

ATSAKOMYBĖS APRIBOJIMAS. „Europos Komisijos parama rengiant šį leidinį nereiškia, kad ji patvirtina turinį, kuris atspindi autorių požiūrį. Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokią leidinyje esančios informacijos naudojimą.“

